

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : ความเข้มแข็งของประชาคมตำบลในทัศนะขององค์กรชุมชน
ตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ชื่อผู้เขียน : นางสาวอุมาพร ผาทอง
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปี : 2544

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของประชาคมตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อความเข้มแข็งของประชาคมตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาคมตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกลุ่ม/องค์กรชุมชน ในตำบลบางนมโค จำนวน 7 กลุ่ม มีจำนวน 815 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ในอัตราส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

- 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย อายุ 41 – 50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 30 ปี
2. ระดับความเข้มแข็งของประชาคมตำบลบางนมโค พบว่า ในภาพรวมความเข้มแข็งของประชาคมตำบลค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำกลุ่มสูง ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมการพัฒนาของกลุ่มและด้านการบริหารจัดการของกลุ่มค่อนข้างสูง ส่วนด้านการพึ่งตนเองของกลุ่มปานกลาง
3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อความเข้มแข็งของประชาคมตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อายุ อาชีพ การเรียนรู้ในชุมชน รูปแบบการติดต่อสื่อสาร

การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อความเข้มแข็งของประชาคมตำบล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของประชาคม และความคาดหวังในผลประโยชน์
ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนควรไปให้ความรู้เรื่องของเศรษฐกิจชุมชน กับประชาคมตำบลในเรื่องของการผลิต การแปรรูปผลผลิต การสร้างทีมงานด้านการตลาด การส่งเสริมการขาย ให้กับธุรกิจของชุมชน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว
2. ควรเสริมสร้างผู้นำใหม่ ๆ และให้มีความหลากหลายเพื่อสืบทอดบทบาทผู้นำแทนคนเก่า รวมทั้งมีการพัฒนาความรู้ และทักษะการนำอยู่ตลอดเวลา
3. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย เพื่อกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยการจัดอบรม เพื่อให้รับรู้การพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม
4. ควรส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาคมมากขึ้น
5. ควรส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของประชาคมตำบลมากขึ้น โดยการจัดประชุมชี้แจง หรือทำใบปลิว แผ่นพับประชาสัมพันธ์
6. ควรปรับปรุงรูปแบบการติดต่อสื่อสารในชุมชน เช่น จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนา และปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบล เป็นต้น
7. ควรกำหนดเป้าหมายของผลประโยชน์ร่วมกันจากการเข้าร่วมกิจกรรมในประชาคมให้ชัดเจน
8. ควรขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะภาคีให้มากขึ้นทั้งในและนอกตำบล เพื่อให้กิจกรรมของประชาคมดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง